

NIEUWS UIT ISRAEL

MESSIAANSE SOLDATEN IN HET IDF



OPNIEUW 'ZWARTE WINTER' IN ISRAËL

NASA: De ergste droogte in de regio sinds 900 jaar

VERDRAAIDE WERELD

Boycot vernietigt arbeidsplaatsen Palestijnen



בית שלום
BETH-SHALOM

‘Jezus Christus wil gemeenschap met ons’



In het nummer van maart j.l. schreven wij u dat wij voor het bijwonen van de Paas-conferentie in Zwitserland zijn. Nu ligt deze conferentie alweer een paar weken achter ons en zien wij hoe snel de tijd toch voorbij gaat. Het thema van de Paasconferentie was *‘Liefde, troost, hoop in de onrust van onze tijd’*. Wat er met die onrust is bedoeld, is u allen wel duidelijk. Dagelijks horen en zien wij het in het nieuws wat er om ons heen gebeurt.

De conferentie begon op donderdagavond o.a. met het vieren van het Heilige Avond-maal. Daarbij werden we ons ook weer eens heel bewust van het feit, dat het Avondmaal niet alleen maar een herinnering is aan dat wat de Heere Jezus Christus voor ons gedaan heeft, maar veel meer een teken van gemeenschap met Hem en met onze broeders en zusters onderling. Jezus zelf zei tegen Zijn discipelen: *‘Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met u te eten, voordat Ik ga lijden’* (Luk. 22:15). De Heere der Heren en de Koning der Koningen verlangt er ook vandaag de dag nog naar om met ons gemeenschap te hebben. Wat zijn wij toch bevoorrecht om dit steeds weer te doen. Bevoorrecht om steeds bij elkaar te komen zonder vervolgd te worden of te moeten vluchten. Het is zeker niet vanzelfsprekend.

Op Goede Vrijdag, de 1e. en 2e. Paasdag stonden verschillende boodschappen op het programma. Naast Norbert Lieth, René Malgo en Nathaniël Winkler waren er ook 2 sprekers uit het buitenland. Iedereen verkondigde op zijn eigen manier en geleid door de Heilige Geest het Woord van God en steeds weer kwam je daarin de woorden *‘Liefde, troost en hoop’* tegen. Op zaterdagavond was er een prachtig concert van Siegfried Fietz en zijn zoon. Ze zongen en speelden prachtige liederen, waaronder o.a. het lied *‘Von guten Mächten wunderbar geborgen’*.

Vroeger was het voor mij, Raphael, steeds weer een zegen om de Paasconferentie mee te maken. Nu ik al een paar jaartjes hier in Nederland woon, is het voor mij dan ook telkens weer een beetje thuiskomen. Ik zie dan ook mijn hele familie en vrienden weer en dit is gewoon steeds weer iets heel moois. Niet alleen voor mij is dat trouwens zo. Wij bezochten ook Lea's familie in Bietigheim, dus was het ook voor haar weer thuiskomen en kon zij haar familie weer eens in de armen sluiten. Samen genoten wij dus van de dagen in Duitsland en Zwitserland, maar het was ook weer mooi om naar Nederland naar huis te komen.

Van D.V. zondag 5 t/m zondag 12 februari 2017 hopen wij opnieuw een Maranathatour te houden met Norbert Lieth. Van vrijdagmiddag 10 t/m zondagmiddag 12 februari hopen wij die week af te sluiten met een conferentie-weekend in Het Vierhouterbos. Voor aanmelding, kosten, thema e.d. zullen wij u vanaf september duidelijk informeren. Voor de resterende dagen is nog wel ruimte om een avond in uw gemeente te beleggen. Als u dit wenselijk acht, kunt u dit bekend maken bij het kantoor van de Middernachtsroep. Op dit moment staan zondagavond 5 en dinsdagavond 6 februari nog open. Wij horen graag van u.

In onze spoedig wederkomende Heiland verbonden,

uw Raphael en Lea Roos



GELIEFDE VRIENDEN VAN ISRAËL

4 **Coverstory:** De Messiaanse Joden in het Israëlische leger

POLITIEK

6 Korte berichten

7 Twee staten of een binationale staat tussen de Jordaan en de zee?

9 De strijd tegen BDS

10 EU financiert illegale bouw op Westbank

12 Boycot vernietigt arbeidsplaatsen Palestijnen

MAATSCHAPPIJ

13 Korte berichten

14 Oudste handschrift Hebreeuwse Bijbel tot UNESCO werelderfgoed verklaard

16 Feminisme ten tijde van de eerste tempel?

17 Dispuut in Jeruzalems onderwereld bijgelegd

WETENSCHAP

18 Korte berichten

19 Doorbraak in behandeling leukemie dankzij Israëlische wetenschappers

20 Opnieuw 'zwarte winter' in Israël

29 **BIJBEL:** een heel bijzonder volk Deel 3: De roeping van Abram

In Zwitserland loopt een posteractie die het publiek uitnodigt om op de posters weer te geven wat men over de Heer Jezus denkt. Er staat in grote letters op: "Wie is Jezus?". Daarnaast in kleinere letters: "Jezus is ...!" Iedereen mag op de poster schrijven wie volgens hem Jezus Christus is. Op deze belangrijke vraag bestaan verschillende antwoorden.

Voordat de Heer Jezus Zijn weg van lijden en sterven aanving, stelde Hij zijn discipelen dezelfde belangrijke vraag. Petrus antwoordde: "U bent de Christus [Messias], de Zoon van de levende God". Jezus prees hem er gelukkig voor en zei: "Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader, die in de hemelen is". Eigenlijk is deze reactie verrassend, omdat de discipelen bij de doop van de Heer Jezus in de Jordaan de stem van de hemel al gehoord hadden, die zei: "Dit is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik Mijn welbehagen heb" (Mat. 3:17).

Bij deze uitspraak van Petrus komt in het Nieuwe Testament voor het eerst tot uitdrukking dat de Messias ook de zoon van God is. Deze kennis was inderdaad een goddelijke openbaring. Voor de Joden was het destijds – en dat is het vandaag de dag nog – iets onmogelijks.

Voor de Joden van toen was het best acceptabel geweest dat Jezus de Messias was. Hij had alleen de Romeinen maar hoeven te verslaan en Israël te bevrijden. Maar dat Hij Gods Zoon is, dat was onmogelijk. De claim dat Hij Gods Zoon was werd dan ook tegen Hem gebruikt om Hem ter dood te veroordelen (Mat. 26:63–66).

Ook vandaag bestaan er de meest uiteenlopende meningen over de Heer Jezus, net als destijds. Maar de belangrijkste vraag is toch wel: wie is Jezus heel persoonlijk voor jou? De meningen over Jezus mogen in filosofisch en humanistisch opzicht hoogwaardig zijn, het gaat erom in te zien wie Hij werkelijk is. En daarover kan alleen de Bijbel, het Woord van God, ons een duidelijk antwoord geven. Het is altijd genade van God als een mens de Heer Jezus gaat zien als degene die Hij werkelijk is. Daarom prees de Heer Petrus en zei: "Vlees en bloed hebben u dat niet geopenbaard, maar Mijn Vader die in de hemelen is".

Voor de hogepriester Kajafas gaf de Heer Jezus op de vraag of Hij de Christus, de Zoon van God was, geen duidelijk antwoord, maar antwoordde: "U hebt het gezegd". Maar toen ging Hij verder met de woorden van Daniël 7:13 – "Van nu aan zult u de Zoon des mensen zien zitten aan de rechterhand van de kracht van God en zien komen op de wolken van de hemel". Allen die daar bijeen waren begrepen onmiddellijk wat de Heer Jezus daarmee wilde zeggen. Maar ze veroordeelden dit duidelijke belijden van de Heer Jezus als een godslastering. Toen Hij de waarheid zei, veroordeelde men Hem op grond van Zijn belijden tot de dood.

Ook tegenwoordig is de waarheid over de Heer Jezus een niet graag gehoorde waarheid in deze wereld. Enerzijds is Hij, zoals Johannes de Doper zei, "het Lam van God dat de zonde van de wereld wegneemt". Maar aan de andere kant is Hij ook degene die Daniël heeft zien komen, namelijk de Rechter van deze wereld. Het is nu aan ieder mens afzonderlijk om uit te maken wie Jezus voor hem of haar persoonlijk is. Is Hij uw Redder, die de macht heeft om zonden te vergeven, of is Hij uiteindelijk de Rechter voor wie alle mensen eenmaal moeten verschijnen?

Dankbaar dat we als gelovigen de Heer Jezus kennen en in Hem mogen geloven als onze persoonlijke Verlosser, groet u hartelijk met shalom,

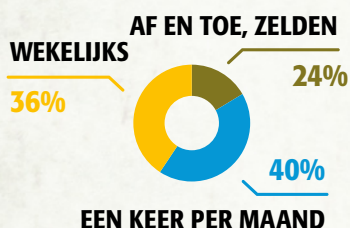
Uw

Frederik Winkler

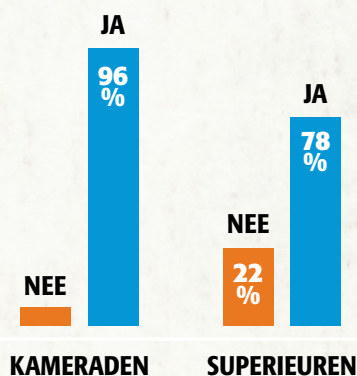
COVERSTORY

DE MESSIAANSE JODEN in het ISRAËLISCHE LEGER

HOE VAAK BEZOEKEN
MESSIAANSE SOLDATEN EEN
DIENST VAN DE GEMEENTE?



WETEN DE KAMERADEN EN
SUPERIEUREN DAT ZE IN JESHUA
GELOVEN?



REACTIES OP HET
GELOOF IN JESHUA

KAMERADEN

64% POSITIEF
22% ONVERSCHILLIG
14% NEGATIEF

SUPERIEUREN

65% POSITIEF
31% ONVERSCHILLIG
4% NEGATIEF

30%

VAN ALLE MESSIAANSE SOLDATEN HEEFT EEN
MESSIAANSE KAMERAAD BINNEN HUN EENHEID

.N.B.: Deze gegevens gelden voor soldaten die in februari 2016 in de IDF dienden

Kehila News Israel (KNI) presenteert het eerste op internet gepubliceerde onderzoek over Messiaanse Joden die in het Israëlische leger dienen. Een overzicht.

«De meesten hebben nog nooit van Messiaanse Joden gehoord en willen meer over Jeshua weten...»

«Helaas interesseert het de meeste soldaten in mijn eenheid nauwelijks als ik over mijn geloof spreek...»

«Mijn officier was verrast en had veel vragen...»

KNI deed het onderzoek samen met andere instellingen in het land die weekendconferenties en Bijbelweekends voor soldaten aanbieden – voor de honderden Messiaanse jonge mannen en vrouwen die momenteel in de IDF hun dienstplicht vervullen. In Israël zijn mannen van 18 tot 21 jaar dienstplichtig, en vrouwen van 18 tot 20 jaar. Daardoor hebben duizenden Messiaanse Israëli's het Israëlische leger van binnen leren kennen. Wij zijn werkelijk trots op onze soldaten; zij staan tegenwoordig voor uitdagingen die groter en veelzijdiger zijn dan ooit.

Uit het onderzoek blijkt dat het openlijk over Jeshua (Jezus) spreken binnen de IDF de nieuwe 'normaliteit' is. Van de door het KNI ondervraagde soldaten zegt 96% dat hun kameraden weten dat ze in Jeshua geloven, dat Hij de Messias is. Dat is opmerkelijk! En het mag nog opmerkelijker zijn dat 78% van hun superieuren het ook weet. Een waarachtige moedige generatie, die niet schroomt zijn geloof uit te leven en door te geven!

Al even bemoedigend is de overwegend welwillende en pluralistische reactie van de kameraden en de superieuren: 64% reageert "positief", 22% "neutraal" en slechts 14% "negatief", als men hoort dat iemand in Jeshua gelooft. In tegenstelling tot wat oudere gelovigen in Israël beleefd hebben, ervaren inmiddels nog maar heel weinig Messiaanse soldaten noemenswaardige discriminatie of vervolging. Bovendien vertellen relatief velen van hen (30%), dat er in hun eenheid nog meer gelovigen zijn. Een jaar of vijftien, twintig geleden was

het nog een zeldzaamheid als twee Messiaanse soldaten samen dienden.

Er is echter ook iets dat al jaren lang niet verandert: het hoge percentage Messiaanse soldaten die met het wapen dienen. De overgrote meerderheid van hen dient in gevechtseenheden en velen van hen in gevaarlijke gebieden: aan de grens met Gaza (9%) en met Libanon (15%) en in Judea en Samaria (18%). Degenen in Israël die in Jeshua geloven, zowel jong als oud, staan bekend als zeer zionistisch, nationalistisch, wetsgetrouw en uiterst gemotiveerd om God en Israël te dienen. Hoewel veel mensen het niet weten, Messiaanse gelovigen hebben van meet af aan in gevechts- en speciale elite-eenheden gediend, zoals bij de Sayeret Matkal (generale staf inlichtingen) en Shayetet 13 (Navy Seals, de commando's van de marine). De Messiaanse soldaten in het IDF vormen hier geen uitzondering.

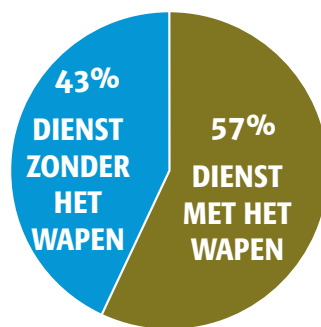
Bij het lezen van deze bemoedigende informatie over Messiaanse soldaten moet je wel voor ogen houden dat Israël al ruim een half jaar aan een nieuwe dimensie van terreur blootstaat: aanvallers proberen in hun eentje argeloze Israëli's dood te steken, dood te schieten of te overrijden; soldaten van het IDF zijn daarbij de meest gewilde doelwitten. En te midden van deze terreuraanvallen dienen honderden Messiaanse soldaten de staat Israël, verdedigen de inwoners ervan en zijn bovendien een

reusachtige zegen en een sterk getuigenis voor hun kameraden.

Om te begrijpen wat de moed en openheid van Messiaanse soldaten in onze dagen bewerkstelligt, moet je nog iets weten. Ze veranderen de visie van de maatschappij op gelovige in Jeshua in het algemeen en op de alija (immigratie) in het bijzonder. Wie de Israëlische nationaliteit al heeft, wordt bij de IDF niet naar zijn geloof gevraagd; interessant is alleen waar hij het best kan worden ingezet. Maar Messiaanse Joden die naar Israël willen emigreren, kunnen vanwege hun geloof moeilijkheden krijgen. In 1988, toen Messiaanse soldaten nog voor gelijke kansen strenden, bleek uit een in de Jerusalem Post gepubliceerde opiniepeiling dat 78% van de

Israëli's de immigratie van Messiaanse Joden volgens de Wet op de Terugkeer begroette als deze Joden maar konden aantonen dat zij van Joden afstamden en bereid waren om in het leger te dienen. In de afgelopen 30 jaar hebben Messiaanse Israëli's bewezen dat zij hun land kunnen dienen en dat ook doen, niet ondanks hun geloof in Jeshua, maar juist daarom. Het resultaat: niet alleen meer openheid om onze dienst te accepteren, maar ook meer bereidheid om naar ons getuigenis over de Messias van Israël te luisteren.

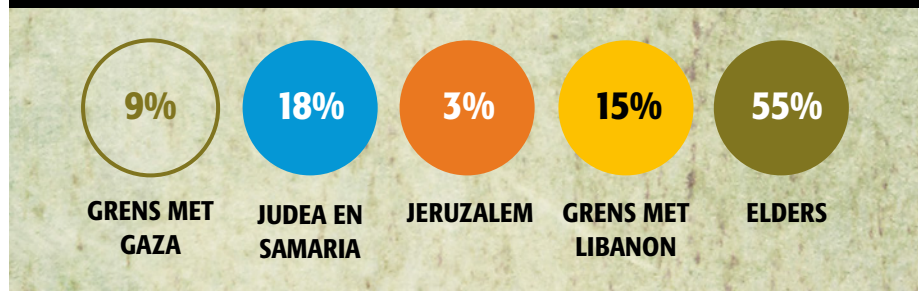
KNI wil meer artikelen, interviews en getuigenissen van Messiaanse soldaten en over hun dienst publiceren. Blijf



op de hoogte – de artikelen verschijnen de komende weken en maanden op kehilanews.com. Help mee om de visie van de wereld op Israël te veranderen en geef deze bemoedigende getuigenissen ook aan uw vriend(inn)en door. We hebben u nodig!

- ▶ Allereerst verschenen op <http://kehilanews.com/2016/03/01/exclusive-survey-of-messianic-idf-soldiers/>

WAAR ZIJN DE MESSIAANSE SOLDATEN GESTATIONEERD?



ARABISCH LID KNESSET ONDER VUUR

In Israël is heftig gediscussieerd over het gedrag van de afgevaardigden van de Knesset uit de gezamenlijke Arabische partijen. Aanvankelijk was er overwegend vanuit Joods-Israëlische kringen kritiek te horen. Men verweet de Arabische afgevaardigden tijdens een ontmoeting met nabestaanden van Palestijnse aanslagplegers een minuut stilte voor de 'martelaren' te hebben ingelast. Intussen komt er ook onder Arabische Israëli's steeds meer onvrede over de 13 parlementariërs. Volgens een peiling is 35% van de Arabische kiezers van het land van mening dat deze afgevaardigden hen alleen maar verkeerd vertegenwoordigen. En 21% voelt zich totaal niet door hen vertegenwoordigd. Daarmee staat 56% ontevreden kiezers tegenover ongeveer 40% die zich in elk geval maar half adequaat door deze volksvertegenwoordigers vertegenwoordigd voelt.

AN■



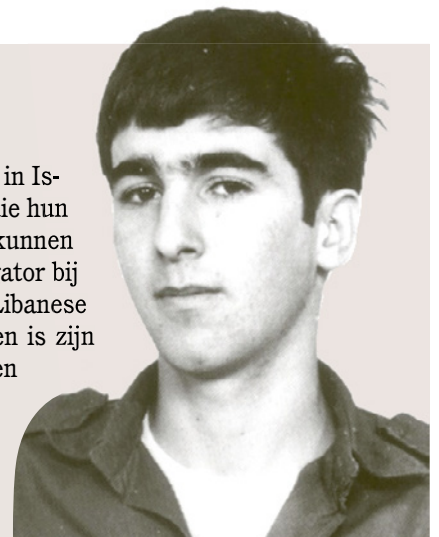
IRAN WIL ISRAËL NOG ALTIJD UITROEIEN

Naar aanleiding van de jongste Iraanse raketproeven voor de middellange afstand maakte het Iraanse persbureau Fars bekend dat er op twee raketten een tekst in het Hebreeuwse was aangebracht: "Israël moet uitgeroeid worden". In 2005 onder Ahmadinejad leidde dit zinnetje nog toch internationale verontwaardiging. Sinds 2013 is Rohani president. Aanvankelijk deed zijn regering zich gematigd voor, maar intussen duiken zulke zinnen weer steeds vaker op. Vanuit Israëlisch oogpunt is dit een teken dat Iran met de atoomdeal vals gepeeld heeft en zijn eigenlijke doel – in bezit komen van nucleaire wapens – onverholven blijft nastreven. Dat de VS na de proeven de vrees uitten dat de raketten van kernkoppen voorzien zouden kunnen worden, versterkte de Israëlische veronderstelling alleen maar. AN■

SYMBOOL RON ARAD

Op het eerste gezicht lijkt het een verhaal rond een tragisch lot van een mens, maar in Israël is het veel meer, namelijk een lot met een symbolische waarde voor veel gezinnen die hun soldatenzoons nooit meer in de armen kunnen sluiten omdat men hun lijken niet heeft kunnen vinden. Het geval van Ron Arad kent iedereen in het land van kindsbeen aan. De navigator bij de luchtmacht stortte in oktober 1986 met een gevechtsvliegtuig in de buurt van het Libanese Sidon neer. Men weet dat hij het heeft overleefd en in gijzeling is genomen. Sindsdien is zijn lot een raadsel waar telkens weer over gespeculeerd wordt. Zoals onlangs weer, toen bepaalde inzichten van de geheime dienst erop duiden dat Ron Arad al twee jaar na zijn gevangenneming aan martelingen is gestorven. Dit weersprekt wat een speciale commissie van het Israëlische leger tot nu toe weet, namelijk dat Arad in de 90-er jaren aan een ernstige ziekte is overleden.

AN■



ISRAËLISCHE EX-SOLDATEN HELPEN ARABIËREN

Voormalige leden van het elitekorps 8200 van de militaire inlichtingendienst gaan zich met de hulp van het ministerie van Economie en Industrie in Nazareth, de grootste Arabische stad van Israël, inzetten voor een snellere en succesvollere entree van Arabische inwoners in de wereld van nieuwe hightech bedrijven. Door het verkleinen van de economische kloven wil men tegelijk sociale spanningen afbouwen en evenwijdig daaraan meer bruggen van samenwerking tussen de Joodse en Arabische bevolking van het land slaan. **AN■**

RUZIE OM DE KLAAGMUUR

Een regeringsbesluit verzekerde de stromingen van het reform- en conservatieve jodendom in een gebied ten zuiden van de Klaagmuur van een eigen gebedsplek. Omdat de ultraorthodoxe partijen in de Knesset er niet tegenin gingen, leek een al jaren woedende strijd van vooral vrouwen om gelijke gebedsrechten eindelijk bijgelegd. Maar omdat het ministerie van Binnenlandse Zaken door een lid van een orthodoxe partij (Shas) wordt geleid, begon er een politiek gehakketak waar ook het door de ultraorthodoxen gedomineerde opperrabbinaat zich mee ging bemoeien. Inmiddels is niet alleen het regeringsbesluit in de ijskast verdwenen, er is ook een fel debat ontbrand over de rechten van niet-orthodoxen bij het bezoek aan een ritueel dompelbad (mikwe), wat de onrust tot in de kringen van de regering bracht. **AN■**

VEILIGHEIDSMATREGELEN TEGEN RAKETAANVALLEN

Israël moet zich steeds bedachtzamer tegen het gevaar van raketaanval len beschermen. Daarom was het ook groot nieuws dat er weer een raketafweersysteem met de naam Slinger van David bijna zo ver is dat het kan worden ingezet. Tegelijkertijd neemt men nog andere veiligheidsmaatregelen, zoals het onderbrengen van de centrale Israëlische bloedbank in een raketproof centrum in de stad Ramla. De bouw van dit centrum is mogelijk dankzij een gift vanuit de VS ter hoogte van 25 miljoen dollar. **AN■**



PALESTIJNS CONFLICT

TWEE STATEN OF EEN BINATIONALE STAAT TUSSEN DE JORDAAN EN DE ZEE?

Israël ziet de 68ste Onafhankelijkheidsdag tegemoet. Tegelijk wordt het een steeds brandender vraag welke koers het land volgt en hoe men het conflict met de Palestijnen kan bijleggen.

Dezer dagen viert Israël de 60ste verjaardag van zijn onafhankelijkheid. Dit jaar valt deze feestdag volgens de Joodse kalender op 12 mei. Het land kan zich niet meer jong noemen, maar is ook nog niet echt oud. Op het eerste gezicht lijkt het de zoveelste Onafhankelijkheidsdag, weer een stap op weg naar het 70-jarig jubileum. Het is echter allang duidelijk dat het land op een kruispunt staat en moet kiezen welke koers het gaat varen: zullen er in de toekomst tussen de Jordaan en de Middellandse Zee twee staten voor twee volken bestaan, of zal er op dit grondgebied slechts één staat bestaan die voor het lot van beide in dit gebied gevestigde volken verantwoordelijk is? In de 49 jaar die sinds de Zesdaagse oorlog zijn verstreken, toen Israël de bijbelse regio's Judea en Samaria overde, zijn er talloze initiatieven geweest om in deze kwestie een oplossing te vinden. Nu, in het voorjaar van 2016, schijnt een beslissing steeds urgenter te worden, omdat men nauwelijks nog kan loochenen dat de manier waarop de Israëlische regering tot nu toe met het conflict is omgegaan een doodlopende weg is. De intifada van de individuele aanslagplegers die maar blijven doorgaan met hun aanvallen, het aanklagen van de autoriteit van de kant van de Palestijnse Autoriteit en de internationale druk op Israël dragen er toe bij dat het beslissende moment naderbij lijkt te komen.

Inmiddels houdt bijna iedereen zich met dit onderwerp bezig. De Verenigde Staten overwegen of ze niet een motie over deze zaak (over de tweestatenoplossing dus) bij de Veiligheidsraad van de VN moeten indienen. Frankrijk werkt ijverig door aan zijn idee van een internationale



PRESIDENT MAHMOUD ABBAS WIL BINNENKORT AFTREDEN, MAAR EEN GESCHIKTE OPVOLGER ONTBREEKT. SOMMIGEN GELOVEN DAT NA HET AFTREDEN VAN ABBAS DE PA IN ZOU KUNNEN STORTEN. DAT ZOU DAN HET EINDE VAN DE TWEE-STATEN-OPLOSSING BETEKENEN

top die in principe de zegen moet geven aan een Palestijnse staat naast de staat Israël. Verder houden de EU, de Arabische Liga en in het bijzonder Marokko, dat een vertegenwoordiger als bemiddelaar stuurde, zich met dit thema bezig. Zelfs het verre Nieuw Zeeland, dat nog maar kort geleden lid van de Veiligheidsraad van de VN is geworden, wijdt zich aan de problematiek. Enkele weken geleden zei minister Murray McCully van Buitenlandse Zaken van Nieuw Zeeland dat de nederzettingen de stichting van een Palestijnse staat “regelrecht in de kiem smoren”.

Op grond van verschillende feiten is Israël zo op het eerste oog aan de tweestatenoplossing verplicht. Premier Netanyahu verkondigde deze verplichting zes jaar geleden in een toespraak die als de ‘Bar Ilan toespraak’ de geschiedenisboeken is ingegaan. Maar sindsdien is de realiteit voor onze ogen veranderd. Op de Westbank leven honderdduizenden Israëli’s voor wie Judea en Samaria hun thuis zijn. Het verwijderen van hen ten bate van de stichting van een Palestijnse staat is zowel in politiek opzicht alsook logistiek gezien een onmogelijke opgave. Gezien de ge-

opolitieke situatie in het Midden-Oosten beschouwen velen de stichting van een soevereine Palestijnse staat naast Israël als een zekere garantie dat de terreur à la Islamitische Staat pal voor Israël’s huisdeur voet aan de grond kan krijgen. Tegelijk tikt de klok door; momenteel staat de Palestijnse kant er niet echt goed voor, omdat de PA veel steun in de wereld is kwijtgeraakt. Tot 2012 ontving de PA internationale financiële steun ter hoogte van 1,2 miljard dollar. In 2015 beliep dit bedrag nog maar 800 miljoen dollar en het ziet er naar uit dat het vanwege het ontbrekende uitzicht op een politieke oplossing nog verder ingekrompen zal worden. Daarnaast verkondigde PA-president Mahmoud Abbas dat hij binnenkort wilde aftreden. Omdat er geen geschikte opvolger voor zijn functie is, geloven sommigen dat de PA na het aftreden van Abbas ineen kan storten. Dat zou het einde van de tweestatenoplossing betekenen. Als er geen PA meer is, komt er ook geen staat in de plaats van de PA. Dat zou betekenen, zo legde de tot het Israëlische veiligheidskabinet behorende minister Ze’ev Elkin enkele weken geleden uit, dat Israël het volledige beheer over de

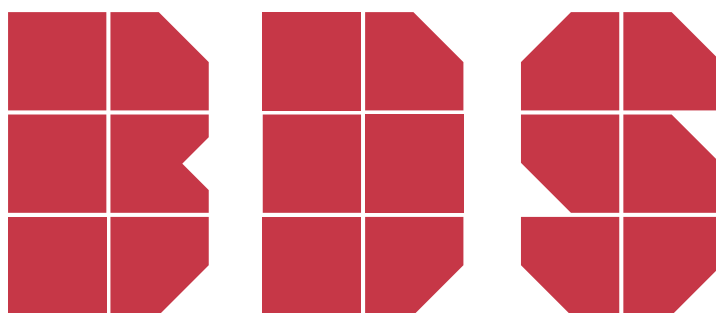
Westbank over zou moeten nemen voor wat betreft de veiligheidspolitieke verantwoordelijkheid en recht en orde in de Palestijnse steden en vluchtelingenkampen. Dat omvat echter ook de scholen en eveneens de gezondheidszorg, het afwateringssysteem en talloze andere aspecten. Heel wat Israëli’s zijn daar beslist niet happig op. Anderen zouden zo’n scenario op ideologische gronden juist maar al te graag werkelijkheid zien worden. Maar er staat tegenover dat het beheer van de dagelijkse aangelegenheden van een Palestijnse bevolking van rond de 2,5 miljoen mensen een opgave is die Israël nauwelijks aan kan. De economische, politieke, militaire en veiligheidspolitieke prijs zou voor de Israëlische maatschappij niet zijn op te brengen en te verdragen.

De keus tussen de beide opties – twee aparte staten of één staat voor twee nationale volken – lijkt een keus tussen twee kwaden. Voor de Israëlische diplomatie en ook voor de diplomaten van de landen die zich aan deze zaak wijden, is de uitdaging om nog een andere optie te vinden, een creatief alternatief dat van de cirkel een driehoek maakt.

ZL ■

ANTISEMITISME

DE STRIJD TEGEN BDS



Israël probeert zich tegen de boycotcampagne van BDS te verdedigen door in de hele wereld vertegenwoordigers te mobiliseren om voorlichting te geven. Onder Joden in de VS komen nu de eerste twijfels of deze opzet wel effectief is.

Het verhaal is vele jaren geleden begonnen. Dat was in Zuid-Afrika. Een groep anti-Israël activisten riep er een campagne uit die zich tegen het “Israëli-sche apartheidsregime” keerde. Dat was het begin van de BDS-beweging (boycot, desinvestering en sancties). De BDS-beweging keert zich uitsluitend tegen Israël en is in vele landen van de wereld actief, vooral in de westerse wereld. Belangrijk is dat de aanhangers van de BDS-beweging zelfs voor kleinschalige acties de internationale media wisten in te zetten en ook de sociale netwerken voor hun karretje wisten te spannen. Op die manier creëerde men via massacom-municatie een wereldomspannend front tegen Israël.

Sindsdien is er veel tijd verstre-ken. De BDS-beweging is gegroeid en groeit verder. Israël heeft zich jarenlang slechts verdedigd door te reageren, maar heeft nu dan toch besloten om in actie te komen. Eindelijk heeft Israël de BDS-be-weging openlijk de oorlog verklaard. Daarom kun je zowel in de internatio-nale media als op de sociale netwerken berichten over anti-BDS maatregelen vinden. Meer nog, dit zijn succesvolle tegenacties. Deze strijd wordt voorna-melijk in de digitale media uitgevochten. Vooral Facebook, Twitter, WhatsApp en

ook rondbrieven per email spelen hierbij een vooraanstaande rol.

In de Britse hoofdstad Londen doken plakkaat op die tot een boycot van Is-raël opriepen. Ze verdwenen alleen om-dat de Britse regering na een klacht van Israël optrad en duidelijk maakte dat men op openbare plaatsen niet tot een boycot tegen Israël mag oproepen. In Duitsland deelden enkele levensmidde-lenketens de boeren van het Israëlische Jordaandal mee dat men hun producten spoedig zou voorzien van een etiket met de tekst ‘Geproduceerd in door de Israëlische regering bezette gebieden’. In en op Israël groeit de druk, zodat ook het bedrijf Ahava, dat cosmetica-producten uit de Dode Zee vervaardigt, zich gedwongen zag de productie naar het Israëlische kernland te verplaatsen. Daarmee volgt men het voorbeeld van SodaStream. Dit Israëlische concern dat spawater vervaardigt verplaatste zijn fabriek van Ma’ale Adumim voor de poorten van Jeruzalem naar het Israë-lische kernland en bouwde een nieuwe fabriek in de Negev in de buurt van de geplande Bedoeïenenstad Rahat. Het bewakings- en veiligheidsconcern G4S sloot zijn bedrijven in Israël vanwege de groeiende internationale druk. In Oos-tenrijk moesten de autoriteiten een BDS

vergadering verbieden waar een over-levende van de holocaust als centrale gastspreker was uitgenodigd. In Canada besloten studenten van de McGill uni-versiteit in Montreal zich met een eigen studentenbond bij de BDS-beweging aan te sluiten. De leiding van de universiteit verbood dit. In België annuleerde een galerie in Brussel de tentoonstelling van een Israëlische kunstenaar, omdat hij een “collaborateur van de bezetting” was. In Spanje besloot de stad Aviles ongeveer een jaar geleden om zich bij BDS aan te sluiten. Intussen heeft het gemeente-bestuur dit besluit teruggedraaid omdat een Spaanse rechtbank zo’n aansluiting bij BDS onwettig verklaarde. Omdat nog 25 Spaanse steden officieel banden met de BDS-beweging zijn aangegaan, valt te verwachten dat ook zij hun be-sluit zullen moeten terugdraaien.

In de Verenigde Staten hebben in-middels de staten Virginia, Florida, Nevada, Indiana, Colorado, Arizona en Iowa wetten tegen BDS uitgevaar-digd. Daarmee sloten deze staten zich bij 15 andere aam die al eerder wetten hadden uitgevaardigd die de activitei-ten van BDS op allerlei manieren te-gengaan. Toch doken er in het kader van de ‘Apartheidsweek’ in de straten van Chicago anti-Israël plakkaat op.



IN DE USA SLOTEN ZICH BIJ DE STATEN VIRGINIA, FLORIDA, NEVADA, INDIANA, COLORADO, ARIZONA EN IOWA NOG 15 STATEN AAN, DIE WETTEN AFVAARDIGDEN, DIE TEGEN DE BDS IN GAAN.

Verder tekenden 40 professoren van de Columbia universiteit een verklaring die tot een boycot van Israël opriep. Een grote financier van de Harvard universiteit verklaarde echter openlijk dat hij deze elitehogeschool niet langer financieel steunde toen hij hoorde dat men ook daar boycotmaatregelen tegen Israël financierde.

Deze opsomming is maar een heel klein deel van de gebeurtenissen en ontwikkelingen. Tegen deze achtergrond besloot Gilad Erdan, de Israëlische minister van Strategische Zaken, vertegenwoordigers van Israël te gaan mobiliseren om actief tegen BDS in te gaan en vooral op de campusterreinen van de hogescholen in de hele wereld actief te worden; in talloze landen zijn dit namelijk bolwerken van BDS geworden. Enkele leidende persoonlijkheden van de Joodse gemeenschap in de VS zijn hier echter niet enthousiast over. Zij geloven dat agressieve maatregelen van Israël om de BDS activiteiten onder studenten in te perken op den duur contraproductief zijn. “Dat studenten zich in overeenstemming met BDS voor een boycot van Israël en tegen investeringen in het land uitspreken, heeft geen enkele betekenis, want het gaat om maatregelen die niet werken”, zei Jay Sanderson, de voorzitter van de Joodse federatie van Los Angeles, onlangs. “Hoe meer en hoe feller je er tegenin gaat, des te meer gewicht ken je het toe. En dat is uiteindelijk alleen maar koren op de molen van BDS.”

ZL ■

POLITIEK

EU FINANCIERT ILLEGALE BOUW OP WESTBANK

Israël ergert zich steeds meer aan het gedrag van de EU op de Westbank, om precies te zijn in de onder Israëlische beheer staande zone C. Er is een kat-en-muis spel rondom deze zaak ontstaan waar de gewone man het slachtoffer van is.



Sinds de Akkoorden van Oslo is de Westbank, waarvoor men in Israël ook wel de bijbelse namen Judea en Samaria gebruikt, in drie zones verdeeld. Zone A valt in burgerlijke en militair-rechtelijke zaken onder de Palestijnse Autoriteit (PA), zone B valt in alle aspecten onder Israël, terwijl er in zone C een mengvorm geldt. Hoewel veel afspraken van de Akkoorden van Oslo grondig veranderd zijn, functioneert de verdeling en alles wat ermee samenhangt best goed. Niettemin zijn er wat wrijvingspunten, die meestal als twee kanten van een medaille zijn, omdat het beeld nooit zwart-wit is, maar er altijd allerlei aspecten relevant zijn.

Eerst even wat achtergrondinformatie: halverwege 2012 waren er in totaal 250 Israëlische nederzettingen en buitenposten met ruim 600.000 inwoners. Van hen leven er rond de 350.000 in nederzettingen op de Westbank. In zone C, die qua oppervlakte met zo'n 60% van het grondgebied van de Westbank de grootste zone is, leven de meeste Israëlische kolonisten. Volgens gegevens van de PA over het jaar 2013 leven hier eveneens ongeveer 300.000 Palestijnen.

De huidige situatie is nu als volgt: in elk geordend land mag je pas bouwen of bestaande gebouwen verbouwen als je er de benodigde vergunningen voor hebt. Dat geldt ook voor zone C. Volgens gegevens van de Israëlische rijkscontroleur telde men tussen 1997 en 2013 in zone C 20.086 illegale gebouwen, waarvan Palestijnen er 13.481 en Israëli's er 6.605 hadden neergezet. In diezelfde periode liet Israël 5.620 gebouwen die zonder vergunning waren opgetrokken weer afbreken. Feit is

ook dat Israël het vernielen van illegale bouwsels de laatste tijd stevig aanpakt. Omdat dit onder andere ook gebouwen betreft die met financiële hulp van de EU zijn neergezet, gaat er nu een kreet van verontwaardiging tegen Israël door de wereld. In 2015 zijn er in totaal 108 bouwsels vernietigd die met geld van de EU illegaal waren opgetrokken; in het eerste kwartaal van 2016 zijn er al 104 afgebroken.

De Israëlische Rekenkamer, een onafhankelijke officiële instantie, stelt verder aan de kaak dat de controlemechanismen in de Israëlische nederzettingen niet onberispelijk functioneren en dat het Israëlische civiele bestuur in zone C als geheel structurele zwakke plekken vertoont. Men noemt de situatie in zone C "onoverzichtelijk". Er is ook te weinig personeel beschikbaar voor het verwerken van de Palestijnse aanvragen. Het is inderdaad een probleem dat de Palestijnse gemeenschap in dit gebied, waar sprake is van een natuurlijke bevolkingsgroei, nauwelijks bouwvergunningen krijgt. De EU protesteerde daar echter niet tegen, maar wel tegen het slopen van illegale bouwsels. Frankrijk sloot zich bij het protest tegen de Israëlische maatregelen aan, maar ook de VS en de VN maakten Israël verwijten, zonder overigens een woord te zeggen over de geldschietters die willens en wetens illegale bouwactiviteiten bevorderen. Daarnaast verweet men Israël dat het met het afbreken van huizen mensen dakloos maakte.

Het klopt dat er juist de laatste tijd tientallen mensen door getroffen zijn. En men moet ook toegeven dat het bij de sloop van huizen telkens weer tot menselijk moeilijke situaties komt met humanitair leed als gevolg. Zo ging het ook bij het slopen van illegale bouwsels die half nomadische Bedoeïenen met Europese steunfondsen in Khirbet Tana, ten zuidoosten van Nablus, hadden gebouwd. Het Israëlische civiele bestuur

gaf aan illegale bouwsels te zullen slopen "in overeenstemming met prioriteiten en operationele overwegingen". En ook op een ander punt meet de wereld met twee maten: niemand neemt waar dat ook illegale Israëlische bouwsels in de nederzettingen worden gesloopt. Bovendien heeft het Israëlische leger nog onlangs 170 hectare land dat tientallen jaren geleden voor militaire doeleinden in beslag was genomen, aan de Palestijnse eigenaars vergoed.

Ook al kan men Israël verwijten dat het zich onvoldoende om de afgifte van bouwvergunningen bekommert, zodat de behoeften van een groeiende Palestijnse bevolking nauwelijks adequaat bevredigd kunnen worden, tegelijk dient men ook de EU aan de kaak te stellen. Uitgerekend de EU, die in de lidstaten minutieuze wetten voor bijvoorbeeld flesafsluitingen uitvaardigt en daar zelfs sancties aan verbindt, geeft willens en wetens subsidies voor het optrekken van gebouwen waarvoor men nog niet eens heeft geprobeerd een bouwvergunning aan te vragen. Vanuit Israëliisch oogpunt kun je ook stellen: als Israël zulke illegale bouwsels sloopt, voordat er bijvoorbeeld ongelukken gebeuren, schreeuwt iedereen moord en brand. Maar als Israël niet volgens de eigen wettelijke voorschriften zou handelen en er inderdaad iets zou gebeuren, zou men ook in de hele wereld moord en brand schreeuwen en zou men Israël vast en zeker schending van zijn plicht om toezicht te houden verwijten.

Een ambtenaar van de betrokken Israëlische instanties zei in een interview voor i24: "De Europeanen zullen moeten kiezen: als ze politieke statements willen blijven maken (met hun financiering van illegale bouwsels), dan hebben ze in ons geen partner. Maar als ze projecten met humanitaire aspecten in de planingsfase met ons willen coördineren, hebben ze in ons te allen tijde een partner naast zich."

AN■

➔ In 2015 zijn er in totaal 108 bouwsels vernietigd die met geld van de EU illegaal waren opgetrokken; in het eerste kwartaal van 2016 zijn er al 104 afgebroken.

VERDRAAIDE WERELD

BOYCOT VERNIETIGT ARBEIDSPLAATSEN PALESTIJNEN

Alhoewel het Israëlische bedrijf SodaStream commerciële redenen aangaf voor het opgeven van de fabriek op de Westbank, speelt de druk van BDS ongetwijfeld een rol. Door de nieuwste ontwikkelingen verloren ook de laatste Palestijnse werknemers hun baan.

Het bedrijf SodaStream brengt zijn apparaten om zelf spawater te vervaardigen op de internationale markt en werd enkele jaren geleden doelwit van de BDS campagnes. Het bedrijf had een fabriek op het industrieterrein van Ma'ale Adumim op de Westbank. Echter, niet alleen BDS plukte aan dit bedrijf, de EU deed het ook. Die stelde vast dat de apparaten van het bedrijf niet in Israël werden geproduceerd en dat ze dus niet onder de handelsverdragen met gunstiger douanebepalingen vielen. SodaStream had met de befaamde Amerikaanse actrice Scarlett Johansson weliswaar een prominente stem achter zich, maar toch viel eind 2014 het besluit om de fabriek naar het Israëlische kernland te verplaatsen. Het werd opnieuw opgebouwd in de Negev in een gemeenschappelijk industriegebied van de overwegend Joodse stad Lehavim en de voor de islamitische Bedoeïenen geplande stad Rahat, niet ver van Beersheva.

Andere bedrijven en concerns in allerlei takken van industrie hebben al voor SodaStream hun vestigingen naar het kernland van Israël overgebracht. Daarbij speelden verschillende overwegingen een rol, maar in elk geval ging het telkens ook om de dreigingen van een boycot en vragen rond de handelsakkoorden. In het verleden ging het om het verplaatsen van vestigingen van bekende producenten van ondergoed, theeproducten, inrichtingen voor kinderkamers, een zitmeubelfabrikant, een tassenfabriek en een bedrijf dat deursloten produceert. Andere bedrijven – waaronder een fabriek voor reinigingsmiddelen, voor tuinmeubelen, een

dekenproducent en diverse bedrijven in de levensmiddelenindustrie – verplaatsen hun distributiecentra naar het Israëlische kernland om tenminste niet door de hogere accijnzen bij een tegelijk zwakke euro nog verder naar de rode cijfers af te glijden. Het nieuwste voorbeeld is het bedrijf Ahava, dat cosmeticaproducten uit de Dode Zee in meer dan 30 landen verkoopt en bekend heeft gemaakt dat het de fabriek uit Mitzpe Shalem aan de Dode Zee gaat weghalen. Drie jaar gele-

IN FEBRUARI 2016 WERDEN DE WERKVERGUNNINGEN VOOR DE 74 PALESTIJNSE WERKNEMERS BIJ SODASTREAM NIET MEER VERLENGD

den was Ahava vanwege onophoudelijke protesten en demonstraties gedwongen de vestiging in Londen te sluiten. Het intussen door een Chinees concern overgenomen bedrijf gaat verderop ten zuiden aan de Dode Zee een nieuwe fabriek bouwen.

Maar terug naar SodaStream. In de fabriek op het industrieterrein van Ma'ale Adumim werkten 1200 werknemers. Volgens gegevens van het bedrijf waren 500 van hen Palestijnen. Zij werden naar Israëlische voorschriften beloond en konden dus salarissen mee naar huis nemen die een veelvoud van het uitbetaalde loon in de gebieden van de Palestijnse Autoriteit waren. Dat betekent in het algemeen dat een Palestijn van zo'n salaris ongeveer tien volwassenen en ettelijke kinderen van zijn eigen gezin en de familie kan voeden. Met het

verplaatsen van de fabriek heeft de bedrijfsleiding er alles aan gedaan om met name Palestijnse werknemers die er al jaren werkten een werkvisum voor Israël te bezorgen. Dat lukte voor 74 Palestijnse werknemers. Voor de leiding van SodaStream was het aan het werk houden van amper 15% van de vroegere Palestijnse medewerkers echter slechts een klein succesje. Manager Daniel Birnbaum van SodaStream, de zoon van een overlevende van de holocaust, benadrukte in het openbaar steeds weer hoe moeilijk het hem valt om juist door het ontslaan van Palestijnse medewerkers complete grote gezinnen de armoede in te sturen.

De autoriteiten verlenen aan ongeveer 58.000 Palestijnen een werkvergunning voor Israël en geven nog aan eens 27.000 Palestijnen een werkvergunning voor Israëlische bedrijven in Judea en Samaria. In februari 2016 werden de werkvergunningen voor de 74 Palestijnse werknemers bij SodaStream niet meer verlengd. De bedrijfsleiding probeerde tevergeefs aan allerlei handels te trekken. De Israëlische autoriteiten wezen er meerdere keren op dat de nieuwe vestigingsplaats niet voor niets in een regio met veel werkloosheid is gekozen en dat vooral islamitische Bedoeïenen van een economisch zwakke regio van Israël van deze werkgevers profiteerden.

Overigens heeft de Israëlische minister van Financiën Moshe Kahlon aangekondigd zich voor het versterken van de Palestijnse economie in te zullen zetten door een aantal maatregelen te verlichten.

AN■



AUTORIJDEN GEVAARLIJKER DAN TERRORISME

Veel mensen geloven dat Israël in een permanente staat van oorlog leeft. Bezoekers uit het buitenland zijn dan ook altijd weer verbaasd dat het dagelijks leven in Israël zo normaal en levendig verloopt. Natuurlijk merk je wel iets van de voortdurende aanslagen, maar dat moet je wel relatief zien. Zo telde Israël in 2015 357 doden in het verkeer, ongeveer tien maal zo veel als het aantal slachtoffers van terreur. Daarom is het juist wat de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Kerry zei na een aanslag in Jaffo, waar zijn familie vrij dicht in de buurt was: "Er kan altijd en overal iets gebeuren". Statistisch gezien bergt elke autorit – en zeker niet alleen in Israël (!) – meer gevaren in zich dan een toeristische rondreis door Israël. **AN■**



POPULAIRE ISRAËLISCHE LEKKERNIJDEN

Een in Israël erg populaire lekkernij wordt in het buitenland een succesverhaal: sesamproducten. Dan hebben we het enerzijds over tehina, een te roeren pasta van rauwe sesammassa met water, citroen, zout en peper, die vooral op brood en bij vlees lekker is. Anderzijds hebben we het over halva, die oorspronkelijk uit het Verre Oosten komt, maar met name in het Midden-Oosten een populaire zoete specialiteit is. Met noten, cacao, vanille of bijvoorbeeld rozenwater kun je halva allerlei smaakrichtingen geven. Via de verkoop door in het buitenland levende Israëli's worden beide lekkernijen steeds populairder, vooral in de Angelsaksische wereld. **AN■**

STOFRESTEN UIT DAVIDS TIJD GEVONDEN

De vondst werkte niet alleen elektriserend op de vakwereld. Het was de eerste ontdekking van deze aard die de wetenschappers informatie geeft over een aspect waarover ze tot dusver alleen technische informatie bezaten. En zo waren ze dus op hun fantasie aangewezen. Maar dat past niet echt bij de wereld van de wetenschappen, derhalve was men bijzonder blij met de ontdekking van de eerste bewaard gebleven stoffen uit de periode van koning David. De stofresten die men bij opgravingen in Timna bij Eilat heeft gevonden, komen van tassen, kleding en tenten. Er zijn ook stukken touw bij. De stoffen, die deels van middelmatige, deels van hoogwaardige kwaliteit zijn, zijn door de droogte van dit woestijngebied relatief goed bewaard gebleven. **AN■**



CANADESE JAKOBSCAPEN IN ISRAËL

In het Oude Testament worden bijzondere schapen van Jakob genoemd (Gen. 30:25-43). In Israël is dit duizenden jaren oude schapenras uitgestorven. Het Canadees-Joodse echtpaar Lewinsky houdt op hun farm bij Vancouver ongeveer 130 schapen die naar de aartsvader Jakob zijn genoemd; dit ras zou de Israëlieten al tijdens hun tijd in Egypte hebben begeleid. Het echtpaar Lewinsky maakte zich al jaren sterk voor een herintroductie van deze Jakobschapen in Israël, maar stuitte op moeilijkheden. Volgens de Jerusalem Post ontbraken daarvoor de benodigde bilaterale agrarische verdragen tussen Canada en Israël. Intussen zijn de horden echter overwonnen, zodat Jakobschapen binnenkort weer in het noorden van Israël uitgezet worden. **AN■**

ARCHEOLOGIE

OUDSTE HANDSCHRIFT HEBREEUWSE BIJBEL TOT UNESCO WERELDERFGOED VERKLAARD

Het manuscript dat een jaar of zestig geleden op avontuurlijke wijze in Israël terecht kwam, is door de UNESCO tot artefact van grote betekenis voor de gehele mensheid verklaard.

HISTORISCHE VONDSTEN OP SCHNELLER TERREIN

De inwoners van Jeruzalem kennen de naam heel goed: het Schneller terrein. Maar betreden hebben slechts heel weinig mensen dit gebied waar de Duitse leraar en zending Johann Ludwig Schneller in 1860 onder andere een weeshuis in het leven riep, dat nog voor het ontstaan van de staat Israël een militaire kazerne voor de Britse mandaatautoriteiten werd en later door het Israëliëse leger werd gebruikt. Tegenwoordig ligt dit terrein te midden van vooral ultraorthodoxe wijken van de stad, maar het is door de bewaard gebleven huizen nog altijd herkenbaar als de Duitse bouwstijl in het heilige land. Onlangs ontdekten Israëliëse archeologen bij opgravingen op het terrein een 1600 jaar oude druivenpers, erbij behorende opslagruimte en een in Romeinse stijl opgetrokken badhuis. Uit de stempels van de tegels blijkt dat hier ooit het tiende Romeinse legioen was gelegerd. **AN■**

→ De Codex van Aleppo is het oudste manuscript van de Masoretische Hebreeuwse Bijbel. Van de ooit 487 bladzijden zijn er vandaag nog 295 overgebleven. Deze worden in de Joodse Nationale en Universiteitsbibliotheek in Jeruzalem bewaard.

Het is uit Syrië, om precies te zijn uit Aleppo, gesmokkeld door het te verstoppen in een onder graan- en uienzakken verborgen wasmachine. Het gaat om een handschrift dat onder de Hebreeuwse naam Keter Aram Tzova bekend is en dat de wereld beter kent als de Codex van Aleppo. Het is het oudste manuscript van de Masoretische Hebreeuwse Bijbel. Van de ooit 487 bladzijden zijn er vandaag nog 295 overgebleven. Deze worden in de Joodse Nationale en Universiteitsbibliotheek in Jeruzalem bewaard. Onlangs besloot de UNESCO dit manuscript tot werelderfgoed te verklaren.

In 1972 hebben 190 landen de werelderfgoed conventie geratificeerd, waarin volgens strenge criteria zowel natuurgebieden als door mensenhanden gemaakte plaatsen worden opgenomen. Aan de lijst van het werelderfgoed zijn sinds 1995 ongeveer 300 artefacten en verzamelingen toegevoegd. In Israël worden nog twee artefacten bewaard die de UNESCO met dit predicaat heeft bedacht: manuscripten van de wetenschapper Isaac Newton en de getuigenberichten van Yad Vashem, die voor de in de nazitijd vermoorde Joden zijn aangelegd.

De codex van Aleppo is in Tiberias op schrift gesteld. Men gaat er van uit dat de scribent Shlomo ben Buya'a de consonanten van de tekst in het jaar 930 in of in de omgeving van Tiberias heeft opgeschreven. Daarna is dit manuscript door Aaron Ben Moshe ben Asher, die als een van de grote geleerden van de Masoretische teksten van zijn generatie bekend stond, gecontroleerd, gevocaliseerd en van Masoreti-

sche opmerkingen voorzien. In een tijd waarin er nog geen drukpersen bekend waren was het gevaar dat er een letter of zelfs een woord verloren ging behoorlijk groot, zodat de samenwerking van deze beide mannen bijzonder succesvol wordt genoemd, omdat dit een grote betrouwbaarheid en nauwkeurigheid garandeerde. Al snel verbreidde zich in de toenmalige wereld de mare van de kwaliteit van deze tekst, zodat hij de bijnaam 'de nauwkeurigste geschreven versie van de Hebreeuwse Bijbel' kreeg. Ook de Ramban (als Maimonides bekend, 1194–1270) gebruikte dit manuscript als basis voor zijn werken.

Als gevolg van de onlusten die zich in Erets Israel voordeden en die Joden in ballingschap dreven, begon ook dit unieke manuscript aan een Odyssee. Men weet dat de codex eerst in Egypte is geweest en daarna, vanaf de 14de eeuw, in het Syrische Aleppo. Het manuscript is meerdere keren beschadigd, onder andere door branden. In Aleppo werd het tenslotte bewaard in een cassette met twee sloten die men helemaal achterin een donkere grot verborg die vanuit de synagoge toegankelijk was. Voortaan opende men de cassette nog maar heel zelden, ter gelegenheid van enkele hoge Joodse feestdagen.

Toen de VN in 1947 besloot het plan tot verdeling van Palestina uit te voeren, braken er ook in Aleppo onlusten uit. Men pleegde een pogrom op de Joodse gemeenschap van de stad en stak vele synagogen in brand. Onder hen ook de oude synagoge, waar de codex van Aleppo bewaard werd. Vele jaren lang heeft men geloof dat dit unieke manuscript aan de onlusten ten of-

fer was gevallen. Maar in werkelijkheid hadden leden van de gemeente het voor elkaar gekregen om de codex op tijd in veiligheid te brengen. Hoe het allemaal precies gegaan is, is raadselachtig of niet meer aan te tonen, maar duidelijk is wel dat het gemeenteleden met de hulp van de toenmalige president van Israël, Jitzhak Ben-Zvi, is gelukt om het manuscript naar Israël te smokkelen. Toen de codex in het land aankwam getuigde de staat ervan van zijn avontuurlijke geschiedenis. Veel bladzijden waren verdwenen, andere beschadigd en in een beklagenswaardige toestand.

Rond de tijd dat de UNESCO de codex van Aleppo tot wereldcultuurerfgoed verklaarde liet een Joodse gemeente in Noord-Italië weten dat zij in het bezit waren van de oudste volledig bewaarde Thorarol en deze nog altijd voor de diensten te gebruiken. Dario Disegni, de voorzitter van de Maatschappij tot Behoud van het Joodse Erfgoed in Italië, verkondigde in maart 2016 dat men de Thorarol van de stad Biella met de carbon-14 methode had onderzocht om de leeftijd van het manuscript wetenschappelijk verantwoord te onderzoeken. Uit het onderzoek bleek dat dit manuscript rond 1250 is geschreven. In tegenstelling tot de codex van Aleppo, die de volledige Hebreeuwse Bijbel omvatte en op losse bladen was geschreven, is het manuscript van Biella echt een schriftrol die uitsluitend de Thora – de vijf boeken van Mozes – weergeeft. Bijzonder opmerkelijk is ook dat het manuscript in zeer goede staat bewaard is gebleven. Daarmee is het geschrift volgens de regels van het jodendom koosjer om in de synagogedienst te gebruiken. **ML ■**

ARCHEOLOGIE

FEMINISME TEN TIJDE VAN DE EERSTE TEMPEL?

Een archeologische ontdekking in Jeruzalem zonder precedent: een zegel dat aan een vrouw toebehoorde. Het ligt voor de hand dat dit in een uitsluitend aan mannen voorbehouden wereld een heel bijzondere vrouw met een bevoorrechte positie moet zijn geweest.

Op het zegel staat in antieke Hebreeuwse letters de volgende naam te lezen: 'Elihana bat Gael', Elihana, de dochter van Gael. Archeologen van het Israëlische Bureau voor Antiquiteiten ontdekten het zegel bij opgravingen in de Davidsstad van Jeruzalem. Het dateert uit de tijd van de eerste tempel (halverwege de 9de eeuw v.Chr. tot 587 v.Chr.). Direct ernaast vond men nog een zegel met de goed leesbare naam 'Sa'arjahu ben Shabenjahu'. Zowel

het zegel van Elihana als dat van Sa'arjahu, de zoon van Shabenjahu, zijn nauwelijks groter dan een vingernagel. Men vond ze in een statig gebouw dat ten tijde van de eerste tempel een overheidsgebouw geweest lijkt te zijn.

"Zulke zegels gebruikte men om documenten te tekenen, en ze waren vaak in ringen ingegoten. In de antieke oudheid waren ze zoiets als een identiteitsbewijs. Ze geven niet alleen informatie over iemands naam, maar ook over diens stamboom en sociale status", zo legde Doron Ben Ami uit, die samen met zijn collega's Yana Tchekhanovets en Salome Cohen de leiding over de opgravingen heeft. "Zegels vinden die uit de periode van de eerste tempel dateren is allesbehalve een dagelijkse aangelegenheid. Het is iets heel opwindends en buitengewoons. Dat we nu ook nog het zegel van een vrouw hebben gevonden, komt wel uiterst zeldzaam voor. Deze vrouw beschikte dankzij haar zegelring over een bepaalde status, die het haar mogelijk maakte om zelfstandig – en in haar eigen naam – bezit te beheren en handel te drijven." Verder meenden de archeologen tegenover de pers: "Deze vrouw heeft in buitengewoon hoog maatschappelijk aanzien gestaan".

Er zijn in Israël heel wat zegels ontdekt, maar slechts een gering percentage daarvan dateert uit

deze vroege periode van de geschiedenis van de stad Jeruzalem. En men heeft maar uiterst weinig zegels gevonden die aan vrouwen hebben toebehoord. Vrouwen hadden in het algemeen geen zegels, want ze beschikten niet zelfstandig over bezittingen. Die behoorden of aan hun echtgenoten toe, of aan hun vaders of zelfs hun broers. Daarom werpt de vondst van het zegel van Elihana des te meer brandende vragen op: was zij getrouwd? Was zij misschien weduwe? Maar over deze en andere vragen geeft het zegel ons geen informatie.

Hagai Misgav, een van de vooraanstaande archeologen van de Hebreeuwse universiteit te Jeruzalem, zei erover: "De meeste zegels met vrouwen namen die we tot nu toe hebben gevonden, wijzen erop dat de vrouwen de naam van hun vader en niet die van hun echtgenoot voerden. In dit geval hebben we zonder twijfel te maken met een vrouw uit een hogere sociale positie, die al even ongetwijfeld met haar afkomst en niet met haar huwelijk te maken had. Het is best mogelijk dat Elihana ook na haar huwelijk haar hoge maatschappelijke status in de vorm van economische onafhankelijkheid is blijven genieten en dat daarom de naam van haar vader op het zegel is aangegeven. Maar daar hebben we geen enkele zekerheid over, want zulke vragen kunnen we niet alleen aan de hand van vondsten beantwoorden. Bovendien weten we lang niet voldoende over de destijds in Judea geldende gewoonten."

Niettemin kunnen de wetenschappers bepaalde vermoedens uiten. De naam Eliha is de vrouwelijke vorm van de bijbelse naam Eli. Daar komt nog bij dat de schriftvorm van het zegel op Ammonitische zegels lijkt, wat enkele archeologen doet vermoeden dat degene die het zegel vervaardigd heeft uit het buitenland afkomstig zou kunnen zijn. Daarom zijn er ook vermoedens geuit dat Elihana uit de streek ten oosten van de Jordaan afkomstig kan zijn geweest.

ML ■



RELIGIE

DISPUUT IN JERUZALEMS ONDERWERELD BIJGELEGD

De ruzie om een keldergewelf, die 20 jaar geleden uitbrak tussen monniken van de Grafkerk en een Arabische buurman en die zelfs tot een ontvoering en een diplomatieke crisis leidde, schijnt bijgelegd te zijn.

De Grafkerk, het bijbelse Golgotha, is een gebouw met veel hoeken op meerdere niveaus dat hoog oprijst, maar ook diep de grond in gaat. Keizer Constantijn gaf na het bezoek van zijn moeder Helena in 326 de opdracht om deze kerk te bouwen. In later tijden zijn delen ervan door brand en aardbevingen, maar ook als gevolg van religieuze intolerantie van verscheidene bezetters beschadigd of verwoest. Tegenwoordig zijn er in de Grafkerk zes denominaties vertegenwoordigd (geen protestanten). Zij maken al eeuwenlang ruzie met elkaar en waken over elke millimeter van hun grondgebied. Deze ruzies, die zelfs al dodelijke slachtoffers hebben geëist, staan renovatiewerkzaamheden in de weg en hebben er toe geleid dat een islamitische familie al eeuwenlang de sleutel van de kerk in beheer heeft en dat er in het kader van een status quo minutieus voor alles wat er gebeurt tijdstippen zijn vastgelegd. Maar ook met de burens is er ruzie.

Twintig jaar lang smeulde er een conflict tussen monniken van de Egyptisch-koptische kerk, die als een van de laatste denominaties in de 19de eeuw een vertegenwoordiging in de Grafkerk kreeg, en een Arabisch handelarengezins dat naast de Grafkerk een winkel heeft. De inmiddels gestorven Abed Hirbawi ontdekte een jaar of twintig geleden koptische monniken in de kelder van zijn winkel; ze waren er vanuit de gewelven van de Grafkerk binnengekomen en maakten aanspraak op de ruimte. Het verloop van het verhaal bevat alle elementen van een misdaadroman: een gewelddadige vechtpartij, een ontvoering en een diplomatieke crisis, veel geld en nog meer intriges en ook nog eens een rechtsgang door alle gerechtelijke instanties van Israël, dat sinds de Zesdaagse oorlog van 1967 juridisch verantwoordelijk is.

Hier slechts de wezenlijke feiten: de familie van de overleden Abed Hirbawi is op grond van een sleutelgeldover-

eenkomst niet eens de bezitter van het onroerend goed. Niettemin werd Abed Hirbawi na het handgemeen met de monniken door leden van de Palestijnse veiligheidsdiensten (in opdracht van Jassir Arafat) ontvoerd. Arafat had de Egyptische president Hosni Mubarak, de beschermheer van de koptische kerk, toegezegd dat het keldergewelf voortaan van de koptische monniken zou zijn. Ofschoon men Hirbawi tijdens zijn gedwongen verblijf in Ramallah een bedrag van twee miljoen dollar bood, wilde deze de kelder niet afstaan. Netanjahu, die toen voor de eerste keer premier was, legde de ontvoering uit als een schending van de Akkoorden van Oslo en kondigde met de hulp van het Israëlische leger een uitgaansverbod af zolang de man uit Oost-Jeruzalem tegen diens wil in Ramallah werd vastgehouden. Na enkele dagen kwam Hirbawi vrij.

In politiek opzicht kalmeerde de zaak, maar het conflict om de eigenaarsclaim was niet bijgelegd. Beide partijen ruzieden voor de rechtbank verder en presenteerden er artikelen, kaarten, besluiten en getuigenverklaringen van tijdgenoten die niet alleen uit de Middeleeuwen en de christelijke en islamitische tijd dateerden, maar zelfs uit de tijd van de tweede en eerste tempel. Het proces zwierf door allerlei instanties; het thema

was niet alleen in religieus opzicht delicaat, maar bezat ook het potentieel om een precedent met ongekende gevolgen te worden. Tenslotte gaf een rechter van het hooggerechtshof de opdracht om tot een buitengerechtelijk vergelijk te komen.

Eind februari 2016 was het dan zo ver. Beide partijen ontmoetten elkaar met zaklampen, advocaten en bemiddelaars in het keldergewelf. Ze waren nauwelijks bij elkaar of er dreigde een nieuwe ruzie vanwege een andere kwestie. Een 15 cm brede poortboog in het gewelf, dat in antieke tijden tot een steengroeve had behoord, moest de oud-nieuwe grens tussen de winkel en het territorium van de monniken worden. Maar waar moest de muur nu worden opgetrokken? Links of rechts ervan? Deze paar centimeter hadden het conflict bijna opnieuw doen oplaaien. Tenslotte werd men het er over eens dat de grens in het midden zou komen. Eind goed, al goed? Helemaal mis, want toen iemand vroeg of de muur van beton of steen gebouwd moest worden, kwamen de partijen opnieuw over elkaar te staan. AN■



MICROSOFT JUBILEUM IN ISRAËL



Een kwart eeuw geleden richtte het concern Microsoft zijn onderzoeks- en ontwikkelingscentrum in Israël in. Voor het concern was het de eerste vestiging van dien aard buiten de VS. Naar aanleiding van het jubileum zond Bill Gates een videogroet naar het jubileumfeest, terwijl de huidige manager Satya Nadella persoonlijk naar Israël reisde en onder andere tegenover premier Benjamin Netanyahu de uitstekende Israëlische innovatievriendelijkheid prees. **AN■**

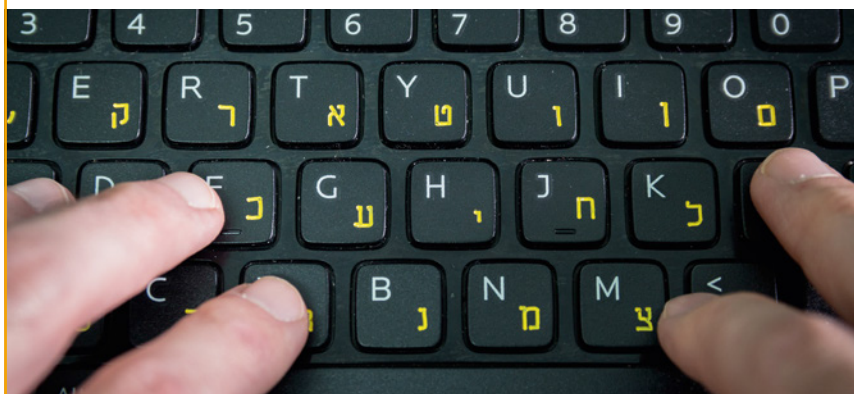
ISRAËL WORDT LID VN COMMISSIE VOOR RUIMTEKWESTIES

Israël is lid geworden van de commissie voor ruimtekwesties van de Verenigde Naties. Het Israëlische Space Agency kreeg, zoals het ministerie van Wetenschappen, Technologie en Ruimtevaart meedeelde, een officieel verzoek om in dit orgaan in civiele ruimtevaartangelegenheden mee te werken. Daarmee heeft Israël in de toekomst de mogelijkheid om in de desbetreffende commissies innovatieve projecten in te brengen die van wereldwijde invloed zullen zijn. **AN■**



ISRAËL HEEFT HIGHTECH-EXPERTS NODIG

Ook Israël debatteert over een thema dat veel Westerse naties bezighoudt: Hoe overwint men het gebrek aan vaklieden? In Israël is dat vooral een probleem op hightech gebied. Dit probleem werd aangekaart binnen het kader van de in Tel Aviv gehouden Cyber-Tech conferentie 2016. Hoewel de hightech sector sinds jaren snel groeit, stagneert het bij twaalf procent van alle werknemers van het land. Terwijl minister-president Netanyahu met leidende wetenschappers nadenkt over het verstrekken van honderden visa aan buitenlandse vaklieden, geloven experts, dat zo'n maatregel slechts een druppel op een gloeiende plaat is en als tijdelijke oplossing niet werkelijk uitkomst biedt. Zij zien als enige mogelijkheid een betere opleiding in vooral de natuurwetenschappelijke vakken. **AN■**



ISRAËLISCHE MILIEU-APP EEN SUCCES

De in Israël ontwikkelde app BreezoMeter maakt het iedere particulier mogelijk om de luchtvervuiling in zijn directe leefomgeving te meten. Deze app ontwikkelt zich meer en meer tot een wereldsucces. Werd hij aanvankelijk alleen in Israël en daarna in de VS aangeboden, intussen kunnen ook gebruikers in China, Groot-Brittannië, Hongkong, Japan, Finland, Frankrijk, Mexico, Zuid-Korea en Taiwan de app ten gunste van hun gezondheid en levenskwaliteit gebruiken. De bedrijfsleiding van BreezoMeter maakte onlangs bekend dat men inmiddels 50 miljoenen gebruikers telde. **AN■**

DOORBRAAK IN BEHANDELING LEUKEMIE DANKZIJ ISRAËLISCHE WETENSCHAPPERS

De doorbraak is in de VS gerealiseerd, maar is te danken aan het baanbrekende denken en een innovatief onderzoek van een Israëlische wetenschapper.

LEUKÄMIE

In het onderzoek naar kanker boekt men grote vooruitgang, zodat er op veel terreinen uitzicht is op een middel om deze ziekte in de toekomst ook echt tot staan te brengen. Het is nu al duidelijk dat Israël en zijn wetenschappers daarbij een roemrijke rol spelen. Een actueel voorbeeld is het elementaire onderzoek van een Israëlische wetenschapper, dat het een Amerikaans team mogelijk maakte om een nieuwe behandelmethode voor leukemie te ontwikkelen.

In het vakblad *Science Translational Medicine* werd bericht dat een team van wetenschappers van de universiteit van Pennsylvania er in geslaagd was om bij 27 van de 29 patiënten de kankercellen die voor bloedkanker verantwoordelijk zijn volledig terug te dringen. Men behaalde dit opzienbarende resultaat door middel van genetisch behandelde T-cellen, die in het lichaam van de patiënt de kankercellen die leukemie veroorzaken opsporen en doden. Alhoewel in de publicatie en ook in het persbericht de naam van de Israëlische wetenschapper niet vermeld werd, hebben de Amerikaanse onderzoekers de elementaire kennis waarop hun succes gebaseerd is, te danken aan de emeritus hoogleraar Zelig Eshhar, een immunoloog die vele jaren op het gerenommeerde Weizmann Instituut in Rehovot onderzoek heeft gedaan. Eshhar houdt zich bezig met de moleculaire herkenning van het immuunsysteem en geldt als de ontwikkelaar van een techniek die T-cellen ertoe aanzet om kankercellen aan te vallen.

Professor Eshhar is sinds 2011 officieel weliswaar met pensioen, maar zet sinds 2012 zijn immuniteitsonderzoek voort in onder andere het Medisch Centrum Sourasky van de universiteit van Tel Aviv. In 2015 eerde men hem met de

Israël-prijs als erkenning van de ruim tien jaar geleden door hem ontwikkelde genetische methode op het gebied van de modificatie van T-cellen. De methoden die Eshhar heeft ontwikkeld zijn door verschillende farmaceutische concerns overgenomen, onder andere door het bedrijf Kite Pharma, waarvan de aandelen tegenwoordig aan de Amerikaanse Nasdaq beurs een waarde van 2,5 miljard dollar hebben. In 2004 publiceerde het vakblad *Human Gene Therapy* een artikel waarin uiteengezet werd hoe de benadering van Eshhar in Amerikaanse laboratoria in de praktijk werd gebracht en welke invloed zijn onderzoek op de moderne geneeskunde had. "Het succes van de wetenschappers in Pennsylvania vervult me met grote tevredenheid", zei de Israëlische onderzoeker over de nieuwste verworvenheden in de strijd tegen leukemie. "Het is een stimulans om mijn onderzoek voort te zetten om de T-cellen ook te mobiliseren in de strijd tegen andere vormen van kanker."

Het succes van deze Israëlische wetenschapper heeft ook de belangstelling van het Duitse farmaceutische concern Merck gewekt. In maart 2016 maakte het concern bekend dat zijn zusteronderneming Merck Sereno een samenwerkingsovereenkomst met het Weizmann Instituut had ondertekend om het elementaire onderzoek rond de T-cellen en de ontwikkeling van methoden te bevorderen om hen in de strijd tegen kanker in te zetten. De overeenkomst voorziet in een samenwerking van drie jaar en zegt het Weizmann Instituut een jaarlijkse onderzoekssubsidie ter hoogte van twee miljoen euro toe op het gebied van de immuun-oncologie.

De samenwerking tussen het farmaceutisch concern Merck en het Weiz-

mann Instituut heeft al een jarenlange traditie, want de eerste gezamenlijke ondernemingen dateren uit 1978. In de loop van tientallen jaren is deze samenwerking steeds fijnmaziger geworden en kan zij op meerdere grote successen terugkijken. Een ervan is de ontwikkeling van het medicijn Rebif, waarvoor het basisonderzoek ook aan het Weizmann Instituut is gedaan. Dit medicijn helpt patiënten met multiple sclerose (MS) en behaalde alleen al in 2014 een omzet van 1,8 miljard euro.

In maart 2016 bevond de top van Merck zich in Israël in verband met de ondertekening van de overeenkomst. Het Weizmann Instituut gebruikte dit als aanleiding om Karl Ludwig Kley de Weizmann wetenschapsprijs toe te kennen. "Gedurende uw hele carrière hebt u bewezen een echte vriend van Israël en ook van het Weizmann Instituut te zijn", zei Daniel Zajfman, de rector van het Weizmann Instituut, in zijn laudatio. "We zijn er trots op dat we samen met het concern Merck ons elementaire onderzoek in de toegepaste praktijk kunnen brengen om op die manier de levenskwaliteit van talrijke mensen te verhogen en daarnaast mensenlevens te redden." Kley, die als manager jarenlang tot het bestuur van Lufthansa behoorde en sinds 2007 de uitvoerend directeur van Merck was, maar in het voorjaar van 2016 zijn opvolger moest inwerken, zei tijdens de plechtige ceremonie: "Ik ben me bewust dat ik de prijs uit de handen van ware vrienden mag ontvangen. Jullie zijn allemaal veel meer dan slechts collega's en ik beloof dat deze onderscheiding de banden tussen Merck en het Weizmann Instituut nog verder zal versterken."

ML ■

REGEN

OPNIEUW 'ZWARTE WIN- TER' IN ISRAËL

De maand februari had in Israël een zegen in de vorm van neerslag moeten brengen. Maar opnieuw weerspiegelden de hoeveelheden neerslag in veel regio's van het land dat het een bijzonder droge winter is geweest. Zelfs de NASA houdt zich er intussen mee bezig.

De maand februari 2016 was in Israël landelijk gezien de droogste sinds de 40-er jaren van de vorige eeuw. Terwijl enkele regio's in het zuiden wel hun gemiddelde jaarlijkse hoeveelheid regen kregen en sommige zelfs iets meer, klaagden de mensen in het noorden dat het niet alleen te warm, maar ook te droog was. Zo noteerden Beersheva en Arad met 136 respectievelijk 158 procent van de jaarlijkse regenval een plus. Maar als je weet dat het om amper 160 tot ongeveer 200 mm gaat, dan wordt wel duidelijk dat de winter maar weinig regendagen telde. Desondanks zie je dat de woestijnheuvels met een teer groen zijn bedekt, dat echter al spoedig weer verdwenen zal zijn. Tel Aviv zat met 515 van de 560 mm nog heel dichtbij het jaarlijkse gemiddelde. Jeruzalem kwam er al veel slechter van af, want daar is in de laatste regenperiode tot half maart 495 mm regen gevallen, terwijl het jaarlijkse gemiddelde op 614 mm ligt. Haifa kwam met pijn en moeite op 50% (297 van de 550 ml), evenals Zefat met 396 van de 718 mm jaarlijkse regenval. In landelijke gebieden daartussenin en op de Golan hoogten zijn er streken die duidelijk onder de 50% bleven.

Juist het noorden van Israël is een uitstekende gebied om onder andere graan te verbouwen. De vereniging van Israëliische boeren hoopte eind januari nog dat het tij zou keren, maar moest toch mismoedig erkennen dat de graanoogst of kwalitatief minderwaardig zal zijn, of zelfs helemaal zal uitvallen. En het is des te dramatischer als je bedenkt dat het nu al het derde achtereenvolgende jaar is dat het noorden van Israël veel te weinig neerslag heeft gebracht.

Op de Golan zijn de meeste natuurlijke waterreservoirs nauwelijks voor een derde gevuld. Weliswaar steeg het waterpeil van het Meer van Galilea als gevolg van smeltende sneeuw in de noordelijke regio's nog wel iets, maar ook hier valt de situatie slecht te noemen, want in het gebied van de grootste Israëliische waterreservoirs zijn de laatste tien jaar maar gedurende drie

winters de gemiddelde hoeveelheden regen gevallen. Eind december 2015 stond het waterpeil op -212 meter, half maart 2016 op -213,5 meter. Dat betekent dat het waterpeil van dit beneden de zeespiegel gelegen binnenwater slechts 47 cm boven de rode grens ligt waarbij er geen water meer mag worden opgepompt. Al in februari 2016 heeft men de pompstations minder water laten oppompen.

Dat Israël en de omliggende landen een droogteperiode beleven is niets nieuws. Toch heeft de Amerikaanse ruimtevaartinstelling NASA in het kader van een onderzoek nieuwe inzichten te bieden. Het staat nu officieel vast dat het hele oostelijke Middellandse Zeegebied – Israël, de Palestijnse Autonomie, Cyprus, Jordanië, Libanon, Syrië en Turkije – sinds 1998 van droogte te lijden heeft. Maar nog opzienbarend is wat de NASA heeft vastgesteld, namelijk dat het de ergste droogteperiode in dit gebied is in 900 (!) jaar! Wetenschappers kwamen tot dit inzicht door gegevens van boombestanden te analyseren, door de dikte van de jaarringen te vergelijken. Een duidelijke jaarring van een boom wijst op voldoende of overvloedig voorhanden water. Heerst er watergebrek, dan is de jaarring minder duidelijk zichtbaar, omdat de boom met minder grondstof tevreden moest zijn. Het vergelijken van de al eeuwenlang gedocumenteerde aantekeningen maakt het mogelijk om een betrouwbare regionale kaart te ontwerpen die laat zien dat de droogte tussen 1998 en 2012 de grootste droogteperiode sinds 500 jaar met zich mee heeft gebracht en dat deze bovendien 20% ernstiger is dan andere droogteperiodes in de laatste 900 jaar. Voor de leidende wetenschappers van het project was dit een aanleiding voor de kernachtige uitspraak: "Ons onderzoek toont aan dat de huidige droogte zich onderscheidt van de droogteperiodes in de voorgaande eeuwen, en daarom mogen we ons niet alleen op de gevolgen concentreren, maar moeten we ons ook bezighouden met het onderzoek naar de oorzaken ervan".

AN■

ISRAËL

een heel
bijzonder volk

Deel 3 | DE ROEPING VAN ABRAM

➔ Ook Ismaël kreeg zijn beloften. Ook zijn nakomelingen zouden zeer talrijk worden. Maar hij gold niet als de erfgenaam van Abraham

door Thomas Lieth

In Genesis 12:1–3 lezen we: “De HERE nu zei tegen Abram: Gaat u uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal! Ik zal u tot een groot volk maken, u zegenen en uw naam groot maken; en u zult tot een zegen zijn! Ik zal zegenen wie u zegenen, en wie u vervloekt, zal Ik vervloeken; en in u zullen alle geslachten van de aardbodem gezegend worden!”

Dit verbond met Abraham is ook voor de Gemeente van Jezus van betekenis en niet alleen voor Israël. Wij heidenen die in Jezus Christus geloven zijn namelijk door die Joodse Messias Jezus in de zegenbeloften van dit verbond opgenomen (zie de Brief aan de Galaten). Maar ik wil nu alleen met het oog op de geschiedenis van Israël eens op dit be-

langrijke verbond ingaan. Want met dit verbond begint de eigenlijke geschiedenis van het volk van God.

God koos ongeveer 2000 jaar vóór Christus een man uit, namelijk Abram uit Ur der Chaldeeën. De bedoeling van de Heer was om uit Abram een volk voor Zichzelf te maken. God wilde niet met Abram alleen, maar met diens nakomelingen geschiedenis schrijven. Dit volk dat uit Abram zou ontstaan, moest de enige ware God in de wereld verheerlijken (Jes. 43:21). Het moest als het ware de vertegenwoordiger, de boodschapper van God op aarde worden, waaraan de rest van de wereld zou kunnen zien wie God is (Jes. 49:3).

Aan de heiligheid van Israël, dus aan hun optreden en hun godsdienst, moest de in zonde gevallen wereld kunnen zien hoe onrein zij is en hoe hard zij verlossing nodig heeft. Denk maar

aan de zondeval van de eerste mensen, aan de zonden van de mensen in de tijd van Noach en ook alweer heel snel na de wereldwijde zondvloed. Denk maar aan de torenbouw van Babel, aan de ontucht van de volken en hun afgoderij. De mensen en de volken waren allang vergeten wie hun Schepper en God is en ze hadden allang eigen, dode goden voor zichzelf gemaakt waar ze niets aan hadden. En dit was allemaal verbonden met moord, doodslag en grote angst. Zoals we het ook tegenwoordig nog wel bij de zogenaamde inheemse stammen tegenkomen, die zich uit pure angst voor demonen en hun ‘goden’ in vervoering brengen en kastijden. Ze offerden zelfs hun eigen kinderen aan de dode afgoden om hun toorn te doen bedaren. Israël moest deze volken de ogen openen, zodat ze zouden inzien wie hen gemaakt had. En de wereld moest aan Israël

kunnen zien wat God wil, wat Hij eist en hoe Hij Zich een rechtvaardig mens voorstelt (Deut. 4:5-8).

De twaalf stammen van Israël, die tenslotte uit Abraham voortkwamen, moesten eigenlijk de rest van de wereld het eeuwig heil brengen. Het volk Israël moest te midden van de volkeren van de wereld wonen en vanuit dit centrale punt de volken met het Woord van God bereiken. Aan deze keus was voor de Joden een hoge positie, maar ook een grote verantwoordelijkheid verbonden. Een grote eer voor dit volk, maar ook een grote last (Am. 3:1-2).

Menig Jood zou zeker blij geweest zijn als hij niet tot het uitverkoren volk van God had behoord. Naast de grote verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt, is God, onze Schepper, niet overal geliefd, en waar men in opstand komt tegen God, kan men niet anders dan ook tegen Israël zijn. Het is te vergelijken met een ambassadeur die in het buitenland de belangen van zijn land dient te behartigen; als zijn land uiterst impopulair is, hoeft hij niet op veel sympathie te rekenen, ook al is hij zelf nog zo aardig. En zo zou menig Jood kunnen denken: "Als we niet het uitverkoren volk waren, zou het ons veel beter gaan, dan zouden ze ons tenminste met rust laten". En ik geloof inderdaad dat men veel meer sympathie voor dit volk zou koesteren als niet tegelijk satan tegen God en dus ook tegen Zijn ambassadeur, Zijn vertegenwoordiger zou strijden.

Bijna niemand zet zich in voor de rechten van de Kopten in Egypte, voor de rechten van de Koerden en Armeniërs in Turkije. Niemand vraagt naar de Indianen van Noord- en Zuid-Amerika, naar de Aboriginals van Australië en de Moren van Libanon. En je kunt deze lijst nog een heel eind uitbreiden. Dat men zich in de hele wereld met zoveel felheid voor de Palestijnen inzet, gebeurt niet uit naastenliefde of omdat men zo'n medelijden met de Palestijnen heeft, maar omdat het tegen Israël gaat. Als de tegenstander van de Koerden niet Turkije was, maar Israël, dan zou men in de hele wereld veel meer aandacht aan hun 'legitieme aanspraken' schenken. In deze strijd tussen God en satan is Israël meegetrokken.

Het Joodse volk als geheel heeft zijn zendingsofdracht echter bij lange na niet ingezien en tot op de dag van vandaag niet vervuld. Het heeft, afge-

zien van enkele uitzonderingen, niet beantwoord aan deze hoge verantwoordelijkheid. In plaats van de geboden en rechtsbepalingen van God te bewaren en voor de overige volken een getuigenis van deze Schepper-God te zijn, is het eigen wegen gegaan. Pas wanneer heel Israël zich tot zijn Messias Jezus zal bekeren, zal het ook zonder uitzondering een zegen en een waardig ambassadeur voor alle volken op aarde zijn. Dat zal waarschijnlijk pas tegen de tijd van het duizendjarig rijk gebeuren.

Kijken we terug naar Abraham. God koos een mens uit, Abram, die later Abraham werd, om een nieuwe fase van de heilsgeschiedenis te beginnen. Met deze uitverkorene sloot God een verbond. En in dit verbond zei Hij tegen Abraham onder andere dat hij een vader van vele volken zou worden, dat degenen die hem zegenden gezegend zouden worden en dat zijn zaad (Nakomeling) de mensheid redding zou brengen. Enerzijds kunnen we zeggen dat de nakomelingen van Abraham, namelijk de Joden, ondanks al hun missers een grote zegen voor de mensheid zijn geweest. Al was het alleen maar vanwege het feit dat het de Joden waren die ons de Bijbel hebben nagelaten. De Joden hebben ons heidenen de enige ware Schepper-God voorgesteld. Maar nog veel belangrijker is dat uit dit volk de Redder, de Verlosser en de Gezalfde is voortgekomen: Jezus Christus! Hij is het al in het Oude Testament aangekondigde zaad, die de mensheid redding zou brengen en ook gebracht heeft (Gal. 3:16).

God beloofde Abram een erfgenaam, en dat terwijl Abram op dat moment een kinderloze oude man was (Gen. 15:2-5). Door het ongeduld van zijn vrouw Sarai, die niet zwanger werd, kreeg Abram weliswaar een kind, alleen niet van zijn eigen vrouw, maar van zijn Egyptische dienstmeisje Hagar. Deze zoon heette Ismaël (Gen. 16). En ook deze kreeg zijn beloften. Ook zijn nakomelingen (die van Ismaël dus) zouden zeer talrijk worden. Maar hij gold niet als de erfgenaam van Abraham (Gen. 17:15-21).

Uit Ismaël ontstonden tenslotte de Arabische Bedoeïenenvolken. Abraham kreeg nogmaals de belofte dat hij een zoon zou krijgen, maar dit keer van zijn eigen vrouw, en die zou dan zijn erfgenaam zijn.

NEDERLAND:

Beth-Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn
telefoon 0343 477288
fax 0343 477447
E-mail: info@beth-shalom.nl



ABONNEMENTEN:

Beth Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn,
tel. 0343 477288
Giften: IBAN NL27INGB0000094400 t.n.v. Beth-Shalom Doorn
En extra: BIC: INGBNL2A
Betalingen: IBAN NL52 INGB 0000 4092 00 BIC INGBNL2A
t.n.v. Middernachtsroep Doorn ook voor België.

«Nieuws uit Israël» verschijnt ook in het Duits, Frans, Engels, Spaans, Portugees, Hongaars en Roemeens. Alleen in de betreffende landen.
Abonnement Nederland en België: gratis, Vanuit Nederland naar andere landen in Europa: EUR 26.40, Buiten Europa en Suriname: EUR 31.80.

GASTENHUIS IN ISRAËL:

Beth-Shalom, P.O.B. 6208,
Haifa 31060/Karmel Israël
tel. 00972-4-83774-81

TESTAMENTAIRE BESCHIKKINGEN:

(via een notaris)
«Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting:
Zendingswerk Middernachtsroep statutair gevestigd te LEIDEN
en geregistreerd onder nummer .41166018. bij de Kamer van
Koophandel Rijnland, een bedrag van EUR...»



Gedachtig aan het feit, dat alle menselijke kennis slechts onvolkomen is (1 Cor. 13:9), geven de auteurs voor eigen verantwoording hun persoonlijke visie weer

AUTEURS

Initialen van de auteurs en bronvermeldingen in dit nummer:
CM = Conno Malgo; FW = Fredi Winkler; ZL = Zwi Lidar

Voor de inhoud van vreemde web-pagina's waarnaar verwezen werd kunnen wij niet aansprakelijk worden gesteld. Wij verklaren hiermee uitdrukkelijk, dat op het tijdstip van het tot stand brengen van de link geen illegale inhoud op de verbonden websites herkenbaar waren. Op de actuele en toekomstige vormgeving, de inhoud of de auteursrechten van de verbonden sites hebben wij geen invloed. Voor illegale, foute of onvolledige inhoud en vooral voor schade, die uit het aanklikken of niet aanklikken van zulke aangeboden informatie ontstaat, is alleen de aanbieder van de site verantwoordelijk, naar wie verwezen werd, niet degene, die enkel via links naar de bewuste publicaties verwijst.

Nu te bestellen...

Sporen in het leven van David



David laat in zijn leven sporen achter, die een zielzorgerlijke en profetische component hebben. De Bijbel laat hem zien als de «man naar Gods hart». Daarom is het niet verwonderlijk dat God door de sporen die wij in zijn leven ontdekken profetisch wijst op het leven, lijden, sterven en de opstanding van Jezus Christus, tot in het Duizendjarige Rijk.

N. Lieth • 152p. • gebonden € 8,00 € 5,00

Hete Hangijzers



Hete hangijzers ga je liever uit de weg om je er niet aan te branden. Maar als je ze met kennis van zaken aanpakt, vind je duidelijke standpunten. Dat is heel belangrijk. De Bijbel is ons door God gegeven: het boek dat 'hete hangijzers' aanpakt. Ook de meest gevoelige kwesties in ons leven. Dit boek bespreekt een aantal van deze gevoelige, omstreden onderwerpen. Naast duidelijke standpunten geeft het boek een stimulans om zelf de Bijbel te gaan bestuderen.

Norbert Lieth • 192 pag. • paperback € 3,90

Profetische perspectieven uit het boek Jona



De geschiedenis van Jona is meer dan een vertelling. Er is een geweldige samenhang te vinden met de dood en de opstanding van Jezus Christus. Ga op reis in de wereld van de Bijbelse profetie en ontdek dat het boek Jona een ook een profetie is met betrekking tot het herstel van Israël.

Norbert Lieth • 64 pag. • geniet € 1,00

Feiten over...



In onze feitenboekjes krijgt u antwoorden op vragen over verschillende onderwerpen, zoals hieronder vermeld. Goed om te lezen en/of om aan anderen door te geven, die ook antwoorden willen hebben.

- New Age (576)
- holistische en alternatieve geneeswijzen (577)
- psychologie, zelfverwerkelijking en zelfhulp (578)
- occultisme (579)
- het leven na de dood (580)
- bijna-dood ervaringen (581)
- helderziendheid (582)
- astrologie (583)
- valse leringen in de gemeente van Christus (584)
- het welvaartsevangelie (585)
- geleidegeesten (586)
- engelen (587)
- homoseksualiteit (588)
- vrijmetselarij (590)
- de mormonen (593)
- het rooms-katholicisme (594)
- schepping en evolutie (595)
- Halloween (596)
- rockmuziek (597)
- UFO's (598)

John Ankerberg & John Weldon • paperback

Zeven kentekenen van een wedergeborene



Er zijn ware christenen en naamchristenen, wedergeboren mensen en mensen die dat (nog) niet zijn. Velen, die zich in christelijke kringen bewegen, denken daar vaak helemaal niet over na. Dat kan noodlottig zijn!

Wat is het verschil en wat betekent "wedergeboren"?

Wim Malgo • 28 pag. • geniet

€ 1,50

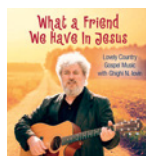
Bijbelse antwoorden op 350 levensvragen



Christenen willen duidelijkheid over voor hen onbegrijpelijke Bijbelteksten. Zij strekken zich er naar uit, te leven volgens Bijbelse normen. Daarom hebben ze vragen. De schrijver van dit boek heeft ruim 40 jaar in de dienst van de verkondiging en de zielszorg gestaan. Vele duizenden vragen heeft hij in deze tijd door middel van correspondentie en in zijn tijdschrift Midernachtsroep beantwoord. Dit boek geeft een doorsnee van de vele vragen die de Christenen vandaag bezighouden.

W. Malgo • 396 p. • gebonden € 10,00 € 7,00

What A Friend We Have In Jezus



De nieuwe Country Gospel Music CD van onze Romeinse medewerker Ghighi N. Iovin.

Liederen zoals 'Softly and Tenderly', 'How Great Thou Art' of 'What a Friend We Have In Jesus' worden op een prachtige manier gespeeld en gezongen.

Ghichi N. Iovin • 12 track's

€ 15,00

€ 1,50



Met onze webshop willen wij lokale leveranciers uit Judea, Samaria (het Hartland) en Israel ondersteunen. Juist nu er steeds meer beperkingen worden opgelegd willen wij u de kans bieden om in actie te komen en door het kopen via deze webshop daadwerkelijk het verschil te maken! Kijk gerust eens rond en bestel!

WWW.HART4ISRAEL.NL

Schrijf u in voor onze nieuwsbrief:

info@hart4israel.nl

telefoon:0683193976

Importeur voor KEDEM kruiden Benelux.

